

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ЄДНАННЯ КРАЇНИ У 2005-2007 рр.

У свою чергу, політичні організації Західної України намагалися покращити сприйняття жителями східного регіону ідеї незалежної України. Так, львівська організація Демократичної партії України на початку жовтня 1991 р. провела круглий стіл “Захід-Схід”, на який було запрошено 100 представників трудових колективів Донецької області. Донеччанам дали можливість зустрітися з робітниками Львівщини, послухати лекції вчених¹.

На курортному чорноморському березі в Коблево на Миколаївщині 9-11 вересня 2005 р. відбувся I-й міжрегіональний молодіжний форум “Південь-Захід: нас не роз’єднати”. Південь був представлений молоддю Миколаївської області, а з Заходу прибули юнаки та дівчата з Івано-Франківської, Львівської та Закарпатської областей².

Однак, відзначимо, після завершення президентських виборів 2004 р. у середовищі інтелектуальних кіл Донбасу визріло відчуття необхідності порозуміння з Заходом України. Так, влітку 2005 р. майже протягом двох тижнів тривав перший всеукраїнський автопробіг “Схід-Захід: разом назавжди” за участю понад 50 представників центральних і регіональних ЗМІ, який мав політичну мету – соборність українських земель. Співорганізаторами й безпосередніми учасниками акції стали народні депутати України львів’янин

¹ Круглий стіл – Захід-Схід // Молода Галичина. – 1991. – 17 вересня. – С.4.

² Південь-Захід: взаємопізнання з єднанням // Світ молоді. – Івано-Франківськ, 2005. – 15 вересня. – С.1.

Я.Кендзьор і донеччанин В.Зубанов (Всеукраїнський фонд “Схід-Захід разом”), Людмила Мех (Всеукраїнський фонд “Журналістська ініціатива”) та Всеукраїнський автомобільний клуб журналістів. Я.Кендзьор і В.Зубанов наголосили, що суспільною акцією учасники автопробігу прагнули через безпосереднє спілкування людей “швидше погасити штучно створене під час президентських виборів протистояння між Сходом і Заходом України”³.

Крім того, після Помаранчевої революції в Луганську в 2005 р. в середовищі науковців і журналістів зародилася ідея проекту “Україна. Схід-Захід. Шлях до порозуміння”. На практиці автори проекту за підтримки Фонду розвитку ЗМІ посольства США в Україні зосередилися на взаємовідвідуваннях регіонів науковою, журналістською елітою (Луганщина, Івано-Франківщина, Поділля), які наближували Галичину до Донбасу...через не абстрактно-історичні схеми, а біографії конкретних селян, вчителів, священників і вивчення реального життя людей⁴.

Спочатку на Луганщині з ознайомлювальною поїздкою побувала група журналістів Прикарпаття (Р.Гладиш, В.Войтик, Н.Черніш)⁵. Після того луганці відвідали Івано-Франківщину. Їх представляли власкор газети “Київські відомості”, Н.Кононова, редактор газети “Молодогвардієць” М.Бублик, власкор газети “Голос України” А.Антипова, власкор Укрінформу О.Особова та голова Центру з вивчення суспільних процесів (м. Луганськ) І.Кононов.

Гості ознайомилися з гірськими районами, побували у музеї Гуцульщини в Коломиї, відвідали експозицію Музею визвольних змагань Прикарпатського краю в Івано-Франківську, меморіальний комплекс “Дем’янів Лаз”, музей С.Бандери в Старому Угринові⁶.

Результатами проекту стали газетні публікації та книжка, яку розповсюдили по всіх обласних наукових бібліотеках України. Подібний

³ Схід – Захід: разом назавжди // if. ua. – Івано-Франківськ, 2005. – 25 серпня. – С.2.

⁴ Бублик М. Де кордони для чужини // Україна молода. – 2005. – 21 липня. – С.8.

⁵ Гладиш Р. Там, де вітри з Дикого поля розносять по світу козацькі пісні // Галичина.—Івано-Франківськ, 2005.—25 червня.—С.6.

⁶ Вівчар Б. Схід—Захід: разом нас багато... // Галичина.—Івано-Франківськ, 2005.—2 липня.—С.3.

проект реалізовувала газета “Луганчани”. Луганська обласна державна адміністрація теж займалася контактами із Західною Україною.

Улітку 2007 р. журналістський проект був повторений під назвою “Україна: Східно-Західний експрес” і реалізовувався редакціями івано-франківської газети “Репортер” та луганської газети “Молодогвардеец” за підтримки Фонду розвитку українських ЗМІ Посольства США в Україні⁷

Відзначимо, що після парламентських виборів 2006 р. розуміння необхідності об’єднавчих процесів по лінії Схід-Захід посилилося і на Сході України. Так, депутат Донецької облради Ю.Савінков вирішив організувати поїздки мешканців Західної України до Донецька. Своїми діями політик прагнув довести, що в Донбасі “живуть добрі, працьовиті люди, які люблять Україну не менше, ніж галичани”⁸.

В Луганському національному педагогічному університеті ім. Т.Шевченка в кінці травня 2006 р. відбулася всеукраїнська наукова конференція “Схід і захід України: минуле, сьогодення та майбутнє”. Вчені з провідних вузів країни (соціологи, історики, філософи) аналізували проблеми регіональної системи України, способи гармонізації відносин між Галичиною і Донбасом⁹.

На конференції не були присутні політики і чиновники, що засвідчило, що проблемою гармонізації відносин між “полюсними” регіонами України займаються лише науковці і неурядові організації¹⁰. У зв’язку з цим ще більшої ваги набула ініціатива організатора конференції доктора соціологічних наук, завідувача кафедрою філософії і соціології Луганського національного педагогічного університету І.Кононова. Учасники конференції відзначали цінність конференції, яка розпочала об’єднавчий науковий діалог саме на Сході України¹¹.

⁷ Репортер.—Івано-Франківськ, 2007.—9 серпня.—С.18.

⁸ Савінков Ю. На сто грам—у Донецьк // Експрес—2006.—20-27 липня.—С.6.

⁹ Капосный А. Колото-резаная страна // Молодогвардеец.—Луганск, 2006.—31 мая.—С.4.

¹⁰ Путкарадзе Л. Линия Восток-Запад // Наша газета.—Луганск, 2006.—20 мая.—С.3.

¹¹ Гречаник А. “Мы с тобой два берега...” // Вечерний Луганск.—Луганск, 2006.—1 июня.—С.5.

17-18 травня 2007 р. в Луганському національному педагогічному університеті імені Т.Шевченка відбулася II міжнародна наукова конференція “Стосунки Сходу та Заходу: суб’єкти, інтереси, цінності”¹². Більшість учасників конференції склали вчені Донбасу та Галичини, що дозволило на практиці реалізувати ідею соборності України. Доповіді на конференції стосувалися багатьох нюансів взаємовідносин двох частин України, у ній взяли участь люди з різними політичними і громадянськими позиціями¹³.

Як зазначав організатор конференції завідувач кафедри філософії та соціології Луганського національного педагогічного університету імені Т.Шевченка доктор соціологічних наук І.Ф.Кононов, учасники конференції керувалися “прагненням до пізнання міжрегіональних стосунків в сучасній Україні” і моральним обов’язком “перетворити міжрегіональні відмінності в нашій країні з передумови політичних маніпулятивних технологій на передумову її розквіту”. Відзначимо також, що до початку конференції був надрукований збірник праць конференції, куди увійшли дослідження 97 науковців¹⁴.

Значну допомогу в організації конференції надали громадські організації: Центр з вивчення суспільних процесів та проблем гуманізму (м. Луганськ), Міжнародна благодійна установа “Центр національного відродження імені С.Бандери” (м. Київ), Галицький історико-політологічний центр (м. Івано-Франківськ)¹⁵.

Натомість байдужість до проблеми розколу країни продемонстрували як Секретаріат Президента України так і Кабінет Міністрів України, які проігнорували звернення організаторів конференції про допомогу¹⁶. Не надали

¹² Матвеева В. Надежда на ученых: в Луганске искали пути примирения Востока и Запада Украины // XXI век.—Луганск, 2007.—23 мая.—С.8.; Бублик М. “...І серце братнєє подай” // Молодогвардеец.—2007.—23 мая.—С.11.

¹³ Никифорова И. Главное—не нагнетать... // Реальная газета.—Луганск, 2007.—23 мая.—С.3.

¹⁴ Дмитрів І., Адамович С. Степи й терикони Донбасу, полонини й карпатські вершини—це все Україна // Ва-Банк. Західноукраїнський тижневик.—Чернівці, 2007.—7 червня.—С.2.

¹⁵http://www.ukrslovo.net/home/index.php?option=com_content&task=view&id=4696&Itemid=63.

¹⁶ Антипова А. Україна, схоже, знаходить порозуміння знизу // Голос України.—2007.—6 червня.—С.11.

сприяння у проведенні конференції і політичні партії, які в своїх зверненнях апелюють до єдності країни. Фактично таке ставлення політичних партій і державних структур до проблеми єдності країни засвідчило, що майбутнє України залежить від активності громадських організацій і окремих громадян.

1. Круглий стіл – Захід-Схід // Молода Галичина. – 1991. – 17 вересня. – С.4.
2. Південь-Захід: взаємопізнання з єднанням // Світ молоді. – Івано-Франківськ, 2005. – 15 вересня. – С.1.
3. Схід – Захід: разом назавжди // if. ua. – Івано-Франківськ, 2005. – 25 серпня. – С.2.
4. Бублик М. Де кордони для чужини // Україна молода. – 2005. – 21 липня. – С.8-9.
5. Вівчар Б. Схід—Захід: разом нас багато... // Галичина.—Івано-Франківськ, 2005.—2 липня.—С.3.
6. Гладиш Р. Там, де вітри з Дикого поля разносять по світу козацькі пісні // Галичина.—Івано-Франківськ, 2005.—25 червня.—С.6.
7. Капосный А. Колото-резаная страна // Молодогвардеец.—Луганск, 2006.—31 мая.—С.4.
8. Гречаник А. “Мы с тобой два берега...” // Вечерний Луганск.—Луганск, 2006.—1 июня.—С.5.
9. Путкарадзе Л. Линия Восток-Запад // Наша газета.—Луганск, 2006.—20 мая.—С.3.
10. Дмитрів І., Адамович С. Степи й терикони Донбасу, полонини й карпатські вершини—це все Україна // Ва-Банк. Західноукраїнський тижневик.—Чернівці, 2007.—7 червня.—С.2.
11. Антипова А. Україна, схоже, знаходить порозуміння знизу // Голос України.—2007.—6 червня.—С.11.
12. http://www.ukrslovo.net/home/index.php?option=com_content&task=view&id=4696&Itemid=63 (перегляд 11 червня 2007 р.).

13. Матвеева В. Надежда на ученых: в Луганске искали пути примирения Востока и Запада Украины // XXI век.—Луганск, 2007.—23 мая.—С.8.
14. Никифорова И. Главное—не нагнетать... // Реальная газета.—Луганск, 2007.—23 мая.—С.3.
15. Бублик М. “...І сердце братнеє подай” // Молодогвардеец.—2007.—23 мая.—С.11.
16. Репортер.—Івано-Франківськ, 2007.—9 серпня.—С.18.